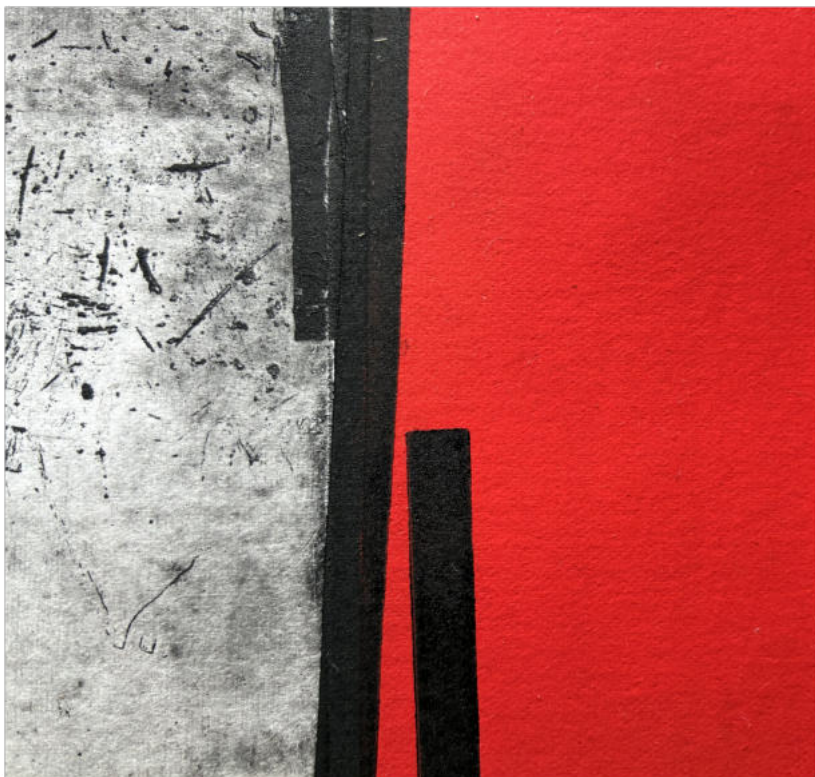

SVETLANA NOVAKOVIĆ

Ponovo ispisano

25.3. – 27.5.2026

Ponovo ispisano

IMPRESUM

Izdavač: Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Za izdavača: Blaženka Filipan-Žignić

Voditeljica galerije: Antonia Čačić

Savjet galerije: Kristina Horvat Blažinović, Luka Petrač, Ivana Gagić Kičinbači

Urednica: Antonia Čačić

Likovno-grafičko oblikovanje: Antonia Čačić

GALERIJA UČITELJSKOG FAKULTETA

Savska cesta 77, 10 000 Zagreb, Hrvatska

E-mail: galerija@ufzg.hr

Rad Svetlane Novaković, docentice na Učiteljskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu na Odsjeku u Petrinji, karakterizira povezivanje umjetničkog djelovanja i pedagoške prakse. Sjedinjujući tradicionalno i suvremeno, ona istražuje oblikovne mogućnosti grafičkih tehnika i ispituje granice njihove izražajnosti. To je eksperiment koji ograničenja određene grafičke tehnike pobuđuje do točke „pucanja“, tj. do mjesta na kojem likovni izraz nadjačava tehniku u njezinom fizičkom opiranju oblikovanju i nadvisuje u formi djela.

U ovom se ciklusu Svetlana predstavlja grafičkim mapama različitih tehnika: akvatinte, reservaša, suhe igle i linoreza. Osim spajanja tradicionalnih i suvremenih tehnika, autorica sjedinjuje staro i novo, kromatsko i akromatsko te različite likovne teksture. Kompozicije su izvedene u formatu *leporella* (harmonike-knjige), pa radovi uz grafičku imaju i prostornu dimenziju. To podrazumijeva da su na nekim mjestima „lomljene“, diskontinuirane, što uvelike određuje njihov ritam i uvodi likovni aspekt igre svjetla i sjene. Grafičke tehnike, za razliku od slikarskih koje su neposredne, iziskuju izradu motiva na matrici s koje se potom otiskuje na papir (ili neku drugu površinu). Time je definirana različitost u slikarskom i grafičkom izrazu; grafika zbog načina izvedbe najčešće u tolikoj mjeri ne potencira slojevitost i gestualnost – no u ovim radovima upravo je to slučaj. Slojevitost je u najvećoj mjeri rezultat toga što su ove grafike palimpsest: od starih radova u vremenskoj su progresiji likovnim procesima rekonponiranja nastajali novi. Pri tome su se koristile stare grafičke matrice za nove kompozicije, odnosno rekompozicije. Riječ palimpsest (lat. *palimpsestus*, prema grč. παλίμψηστος) u doslovnom smislu znači nanovo ostrugan.¹ U prvotnom kontekstu, to je bio pergament s kojega je prethodni tekst uklonjen te je preko vidljivih ostataka pisan novi tekst.² Sličan proces događa se ovdje, s čime se dobila slojevitost površine, a teksture su raznolike: glatke plohe jednoliko nanesene boje integrirane su s teksturiranim crnim površinama oživljujući spoj starog i novog, „pohabanog“ i „besprijeornog“, zaigranog i ozbiljnog (rad br. 1).

Prisutni su jaki kontrasti između ploha, a unutar ploha na nekim mjestima artikulirana je gotovo slikarska višeslojnost. To je pomalo neobično i ne govori samo o kompleksnosti tehnike nego i o unutarnjem svijetu autorice. Primjerice, na radovima br. 3 i br. 4 gestualnost i energičnost sukobljavaju se s paučinastom i lirskom rafiniranošću, ali se i oplemenjuju u napetosti koja unosi psihološki dojam borbe unutarnjeg i vanjskog. Stoga se može reći da tenzije između svijetlog i

tamnog, glatkog i teksturiranog, gestualnog i slojevitog, ovdje izgrađuju i kognitivni dojam trenja između slobode i kontrole, intuicije i metode, inhibicije i komunikacije itd. Rad br. 5 skriva sintezu ove borbe jer kao da je skupio svu energiju dosadašnjih likovnih bojnih poprišta i sažeo je u snažnu gestu, samouvjereni crni potez zapunjen grafičkom bojom (iako na nekim mjestima zbog neujednačenog otiska djeluje „isprano“, što mu ne oduzima snagu). Taj je potez u kontrastu prema svjetlosivoj plohi pozadine prošarane grafičkim ogrebotinama. Dojam je upečatljiv i sugestivan, dobiven s minimumom likovnih elemenata.

Može se zaključiti da su ove grafičke mape rezultat sustavnog likovnog istraživanja odnosa teksture, geste, slojevitosti i kontrasta u kojemu dominira karakterističan grafički kontrast crno-bijelo. Kompozicije su dinamične, negdje dječje zaigrane, negdje ozbiljne i teške, a slojevitost dolazi s primjenom palimpsestnog pristupa koji ih zaokružuje u koherentni spoj suvremenog i tradicionalnog.

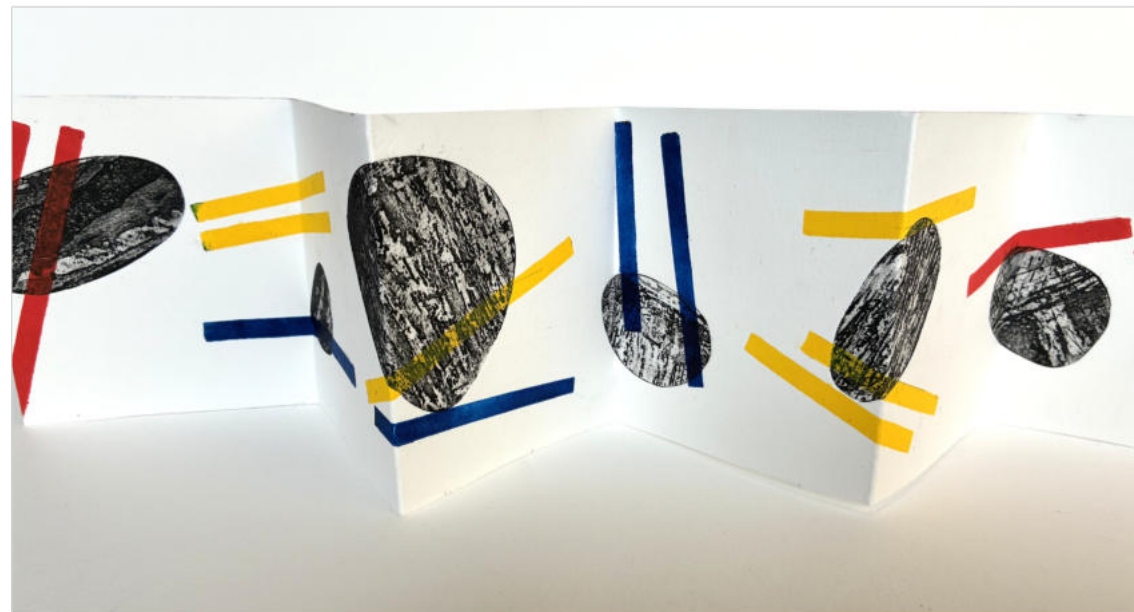
Antonia Čačić

1 „Palimpsest“, *Hrvatska enciklopedija*, Leksikografski zavod Miroslav Krleža, <https://www.enciklopedija.hr/clanak/palimpsest>, pristupljeno 7. ožujka 2026.

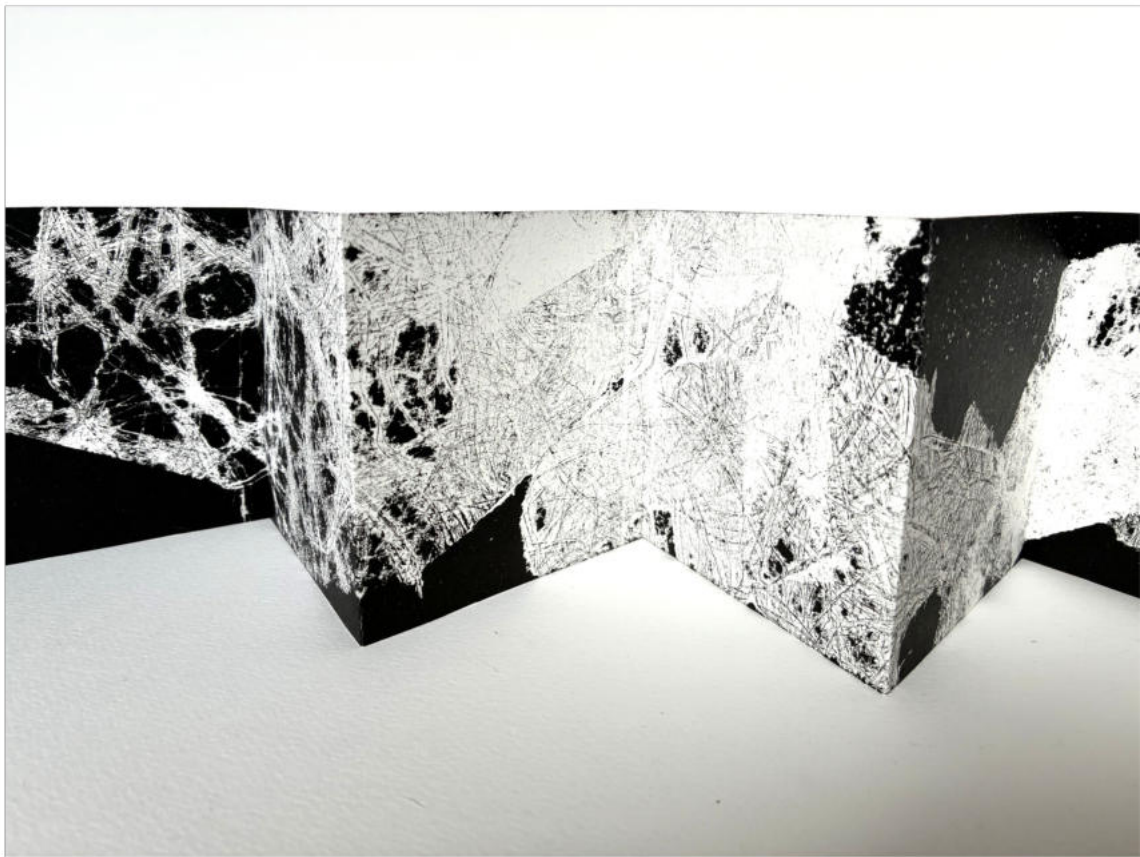
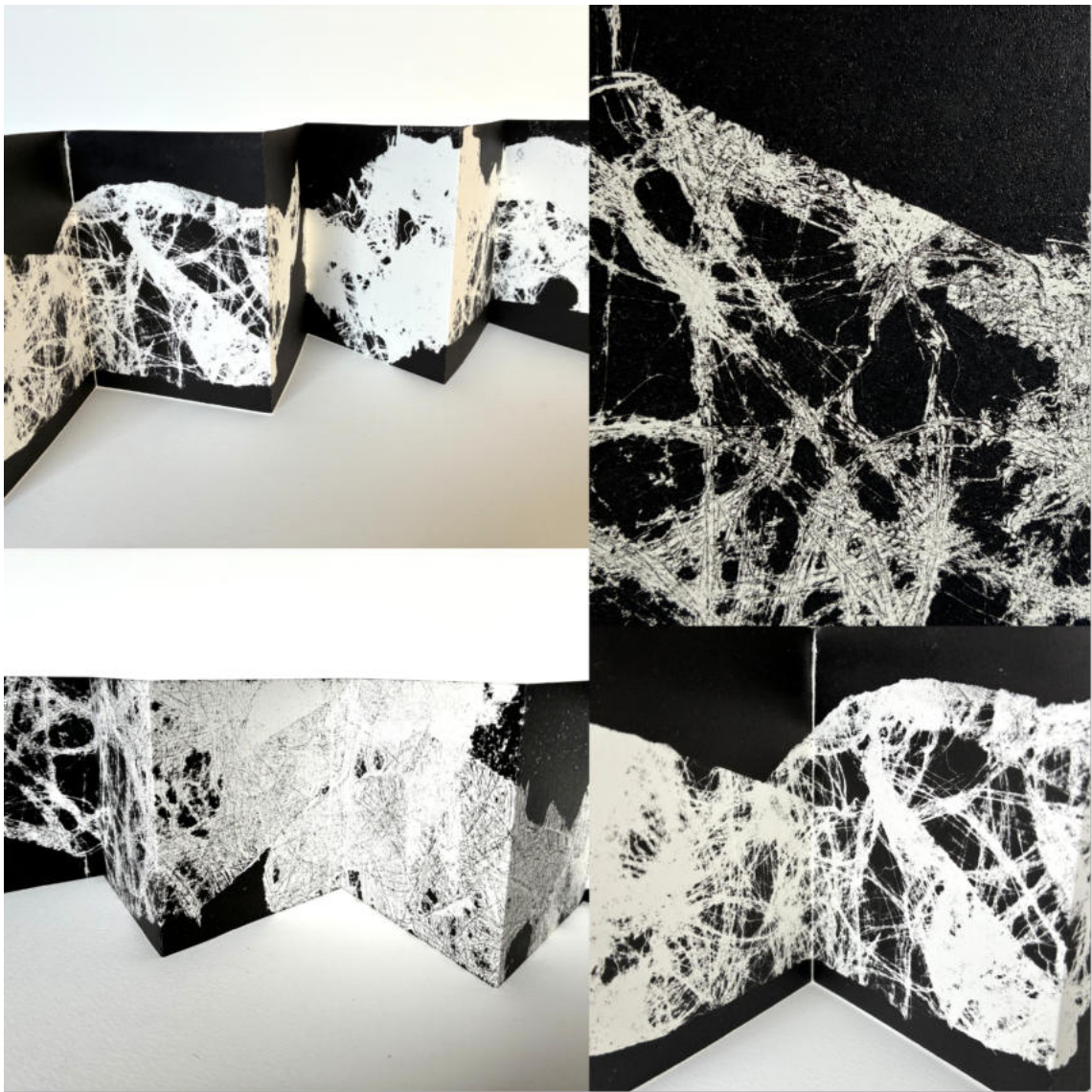
2 „Palimpsest“, *Struna – hrvatsko strukovno nazivlje*, Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, <https://struna.ihjj.hr/naziv/palimpsest/25042/>, pristupljeno 7. ožujka 2026.

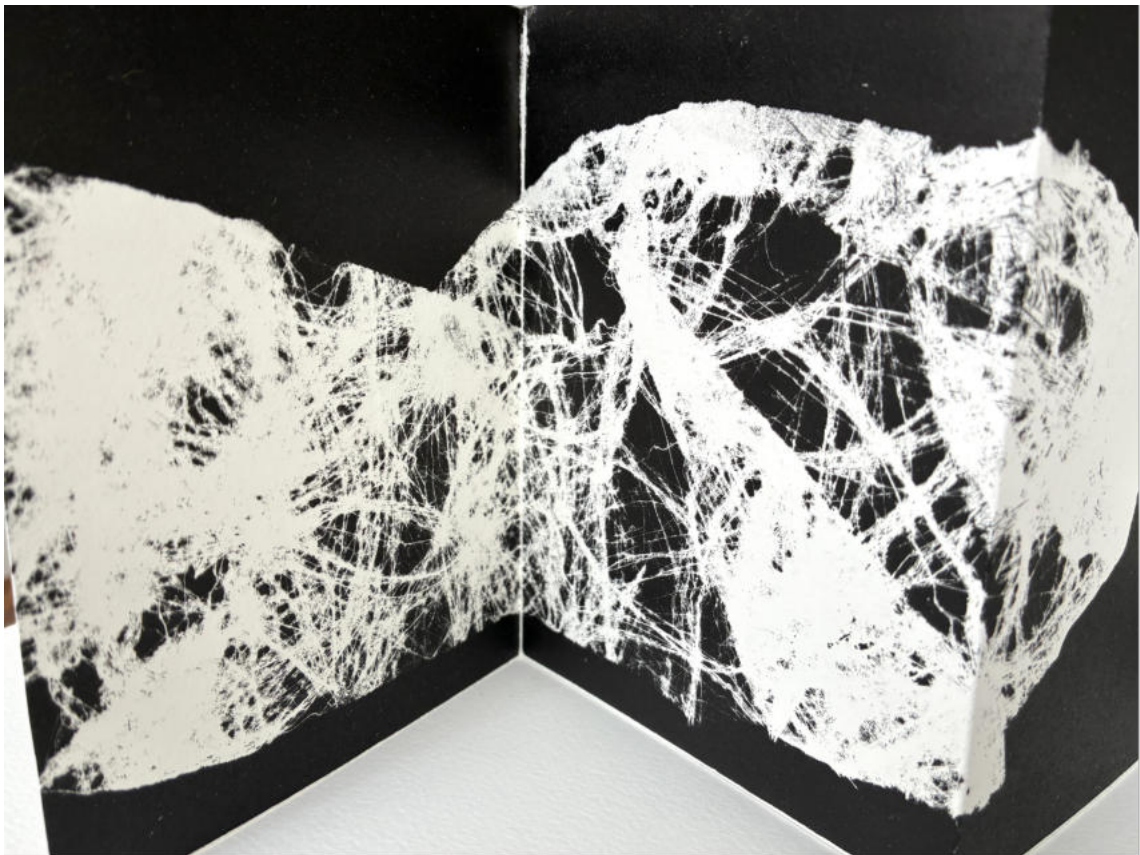
Rad br. 1
akvatinta, rezervaš, linorez

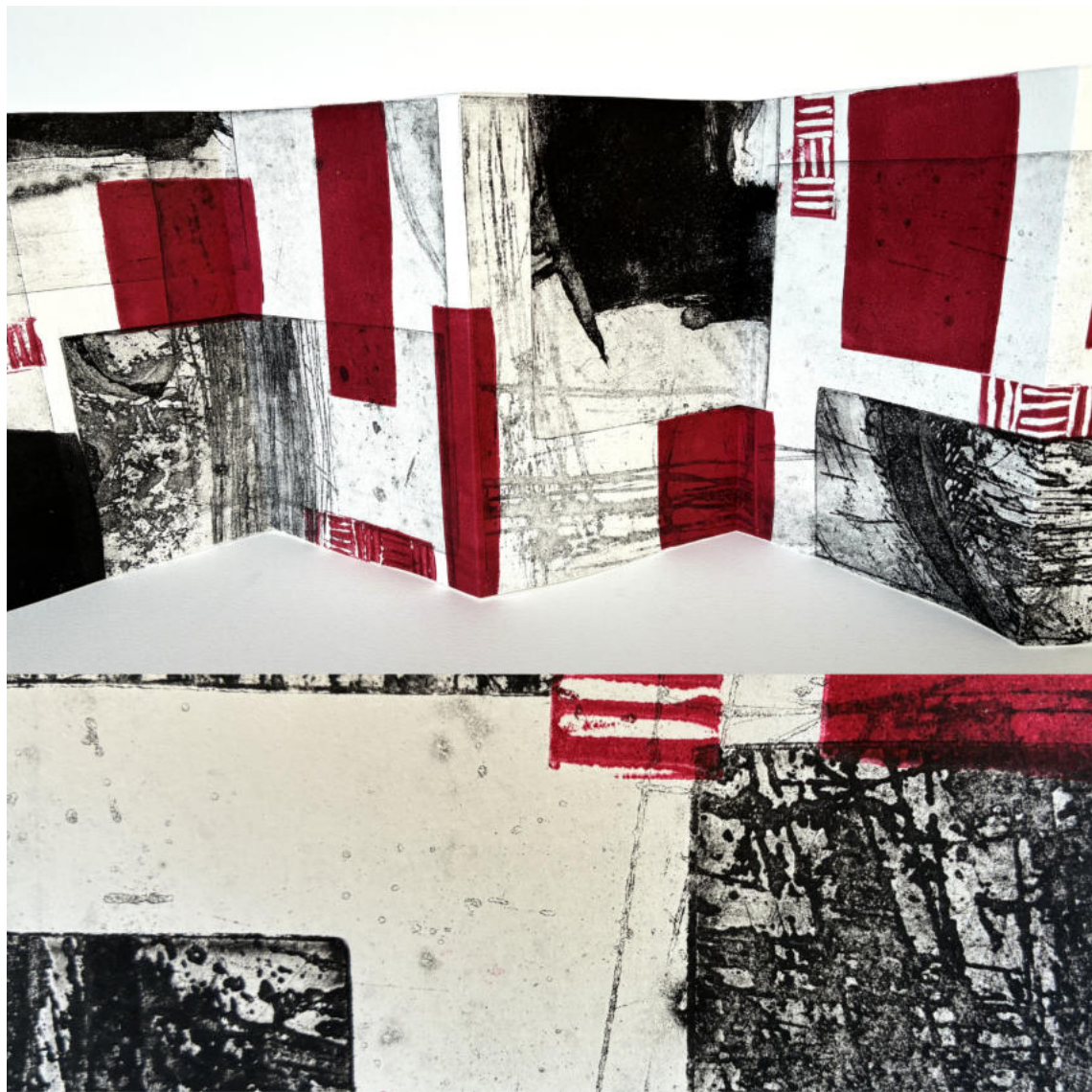
Rad br. 2
akvatinta, rezervaš, linorez

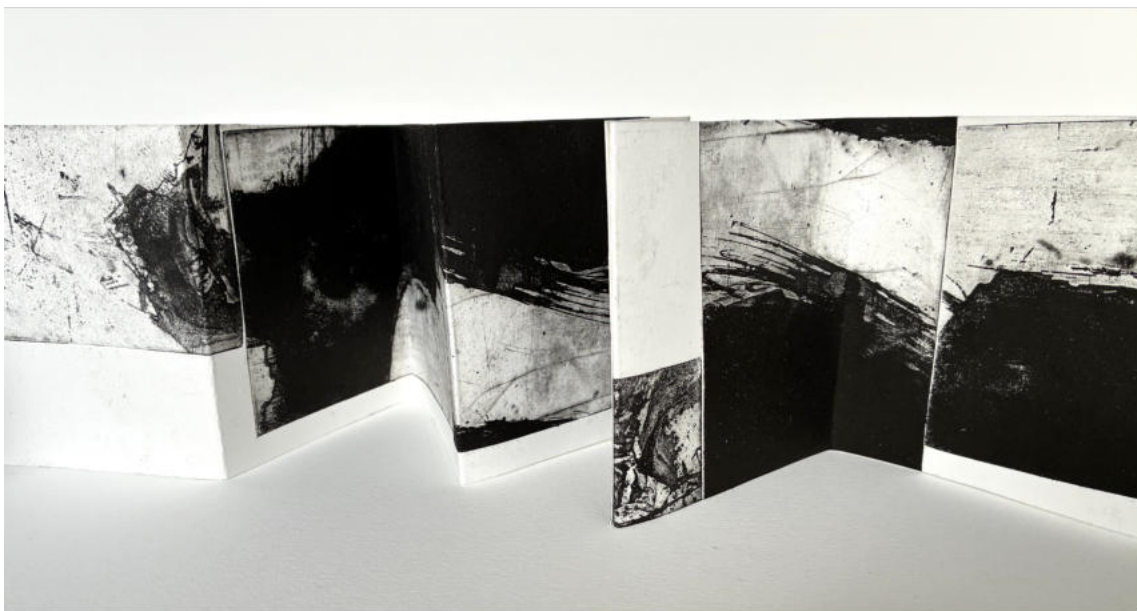
Rad br. 3
linorez, kolagrafija

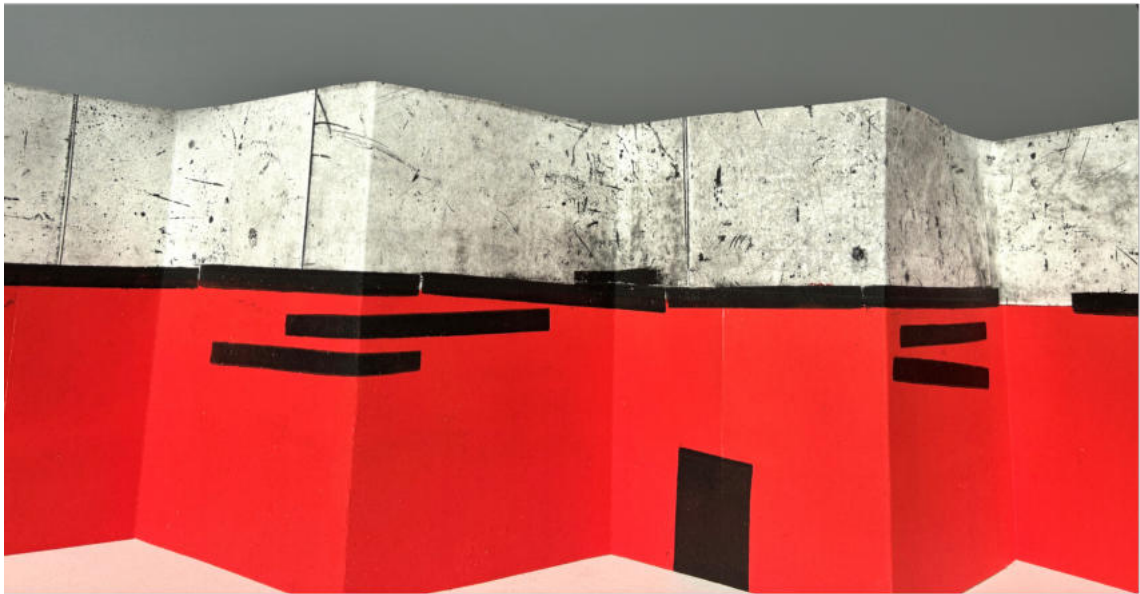
Rad br. 4
akvatinta, suha igla, rezervaš, linorez

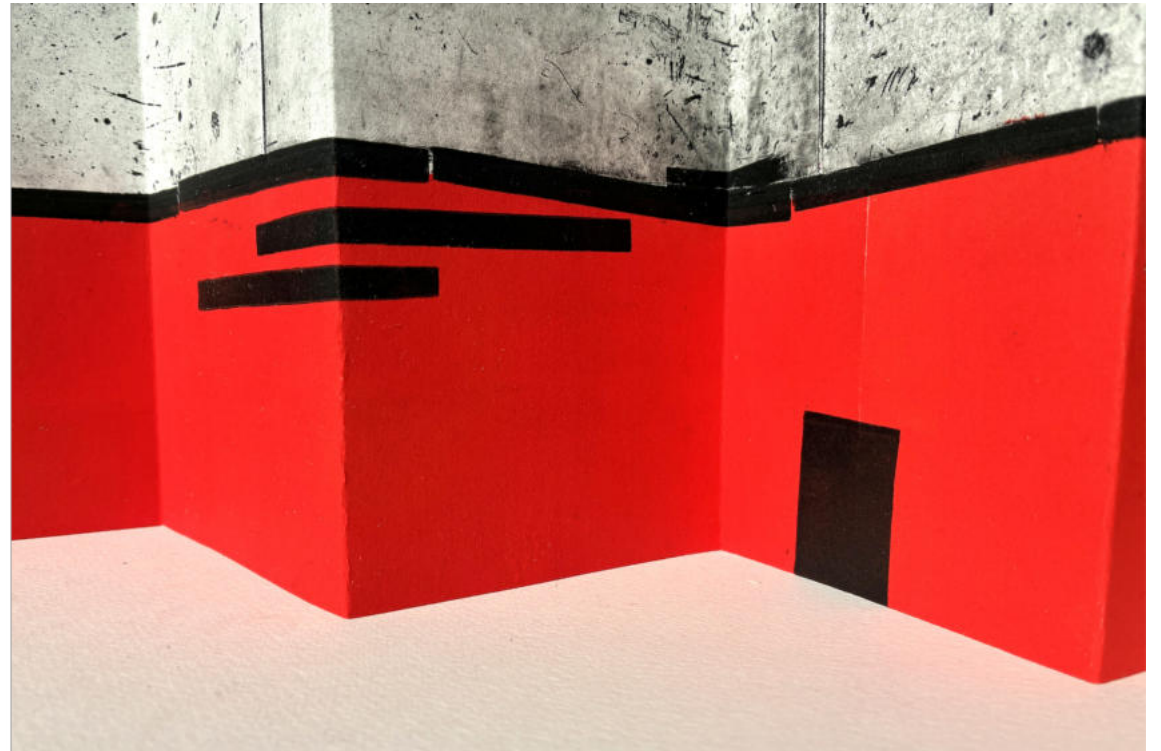
Rad br. 5
akvatinta, rezervaš, suha igla

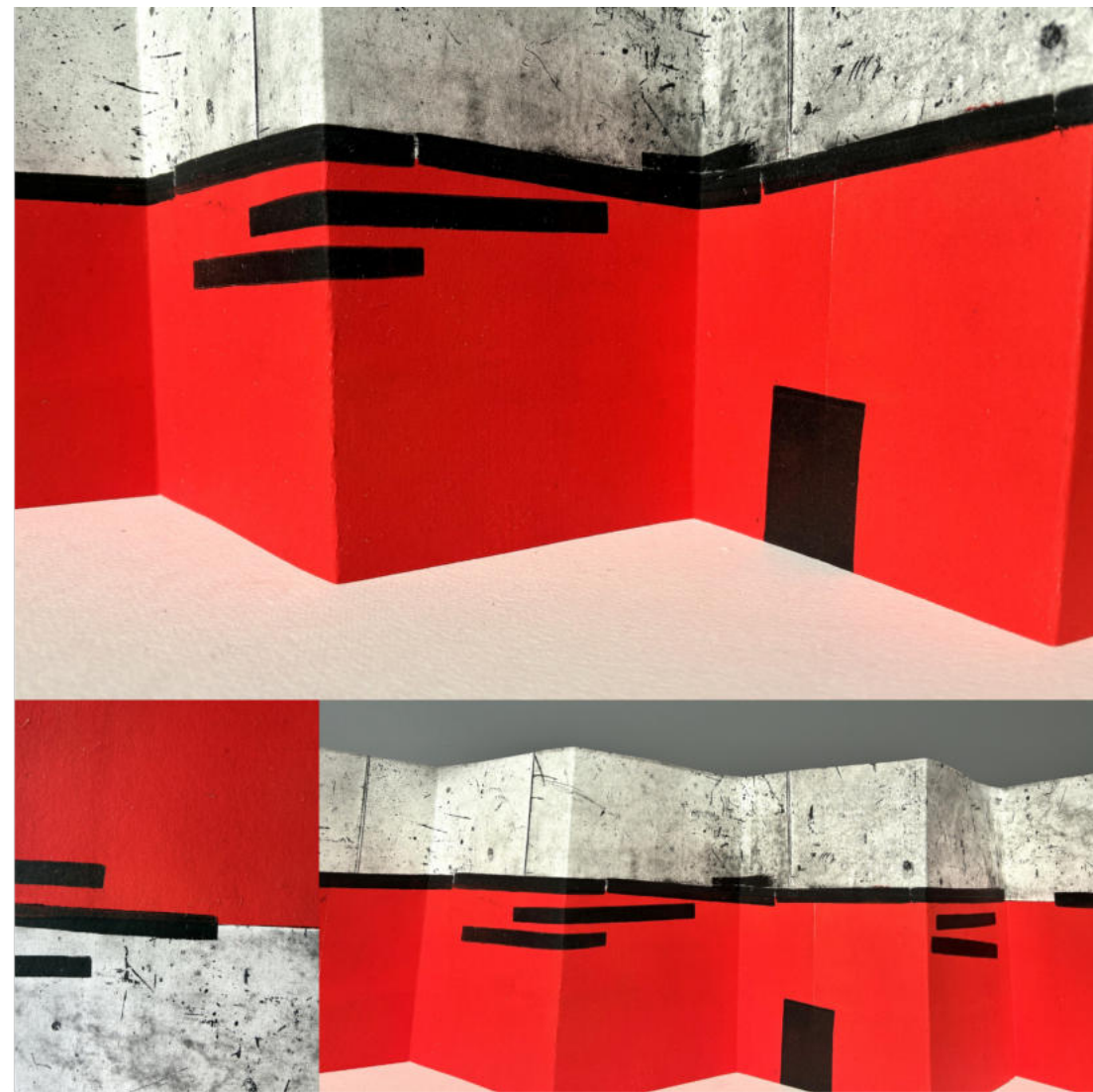

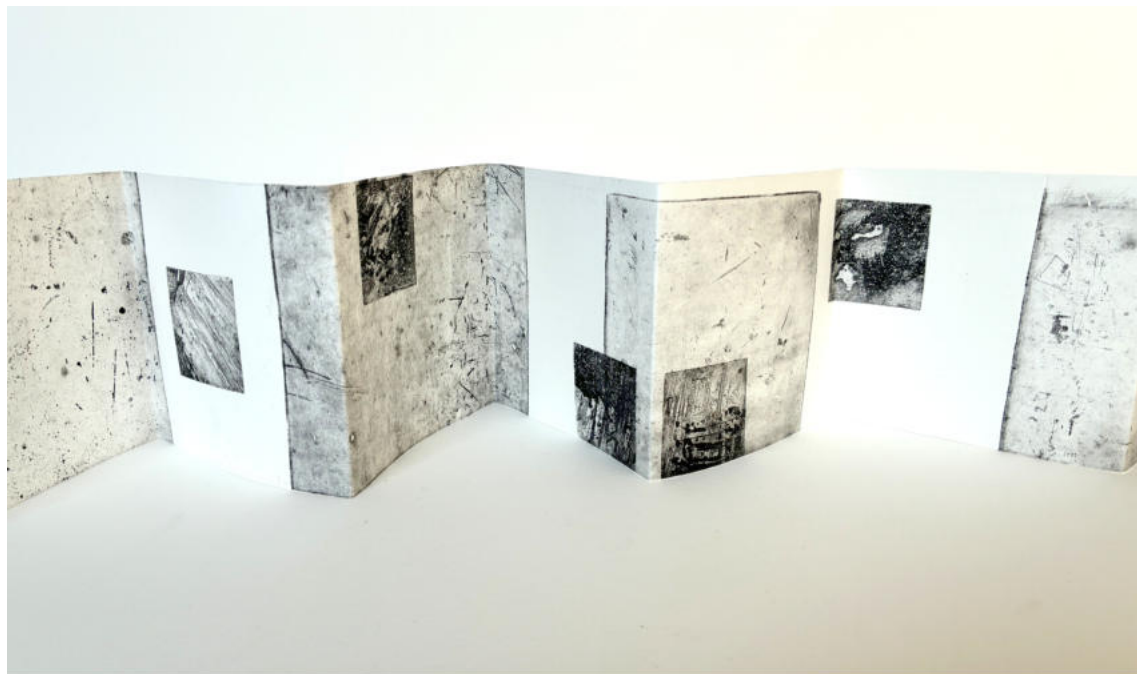
Rad br. 6
akvatinta, rezervaš, suha igla, linorez

Rad br. 7
akvatinta, suha igla, linorez

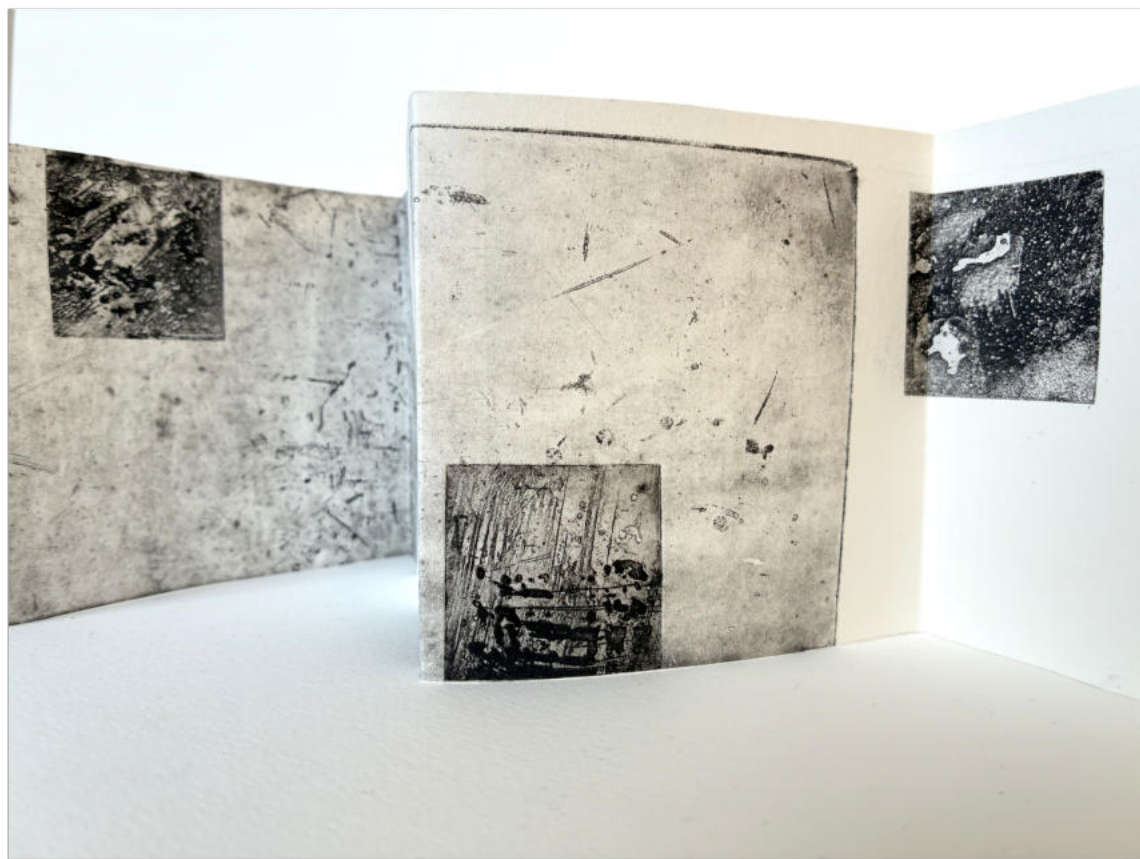

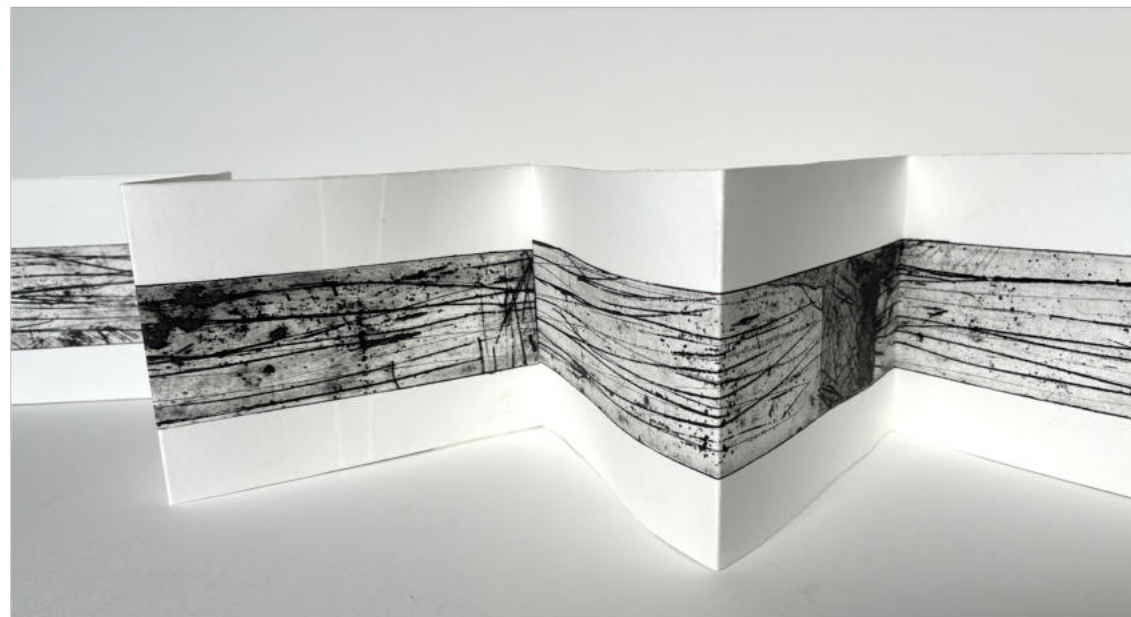
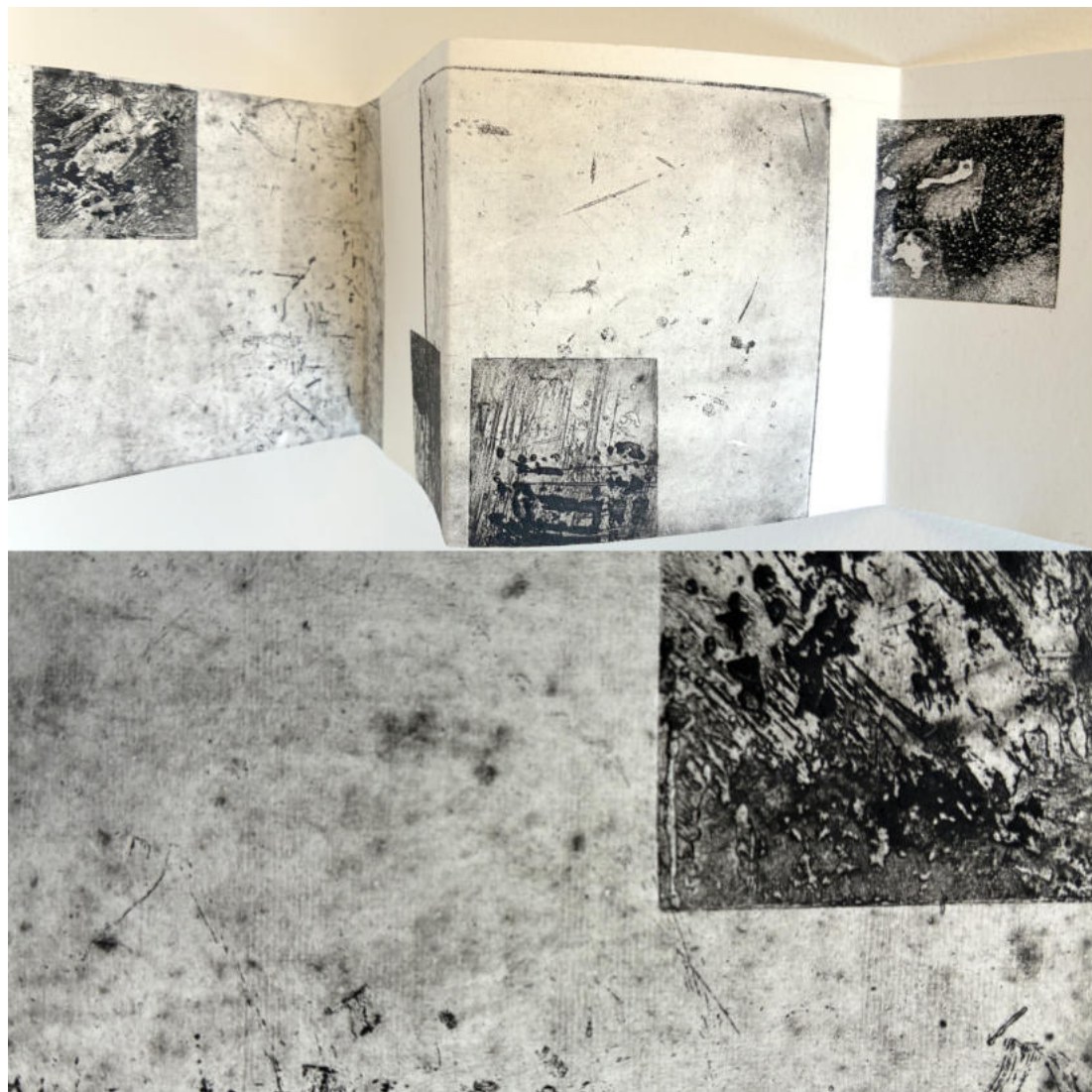

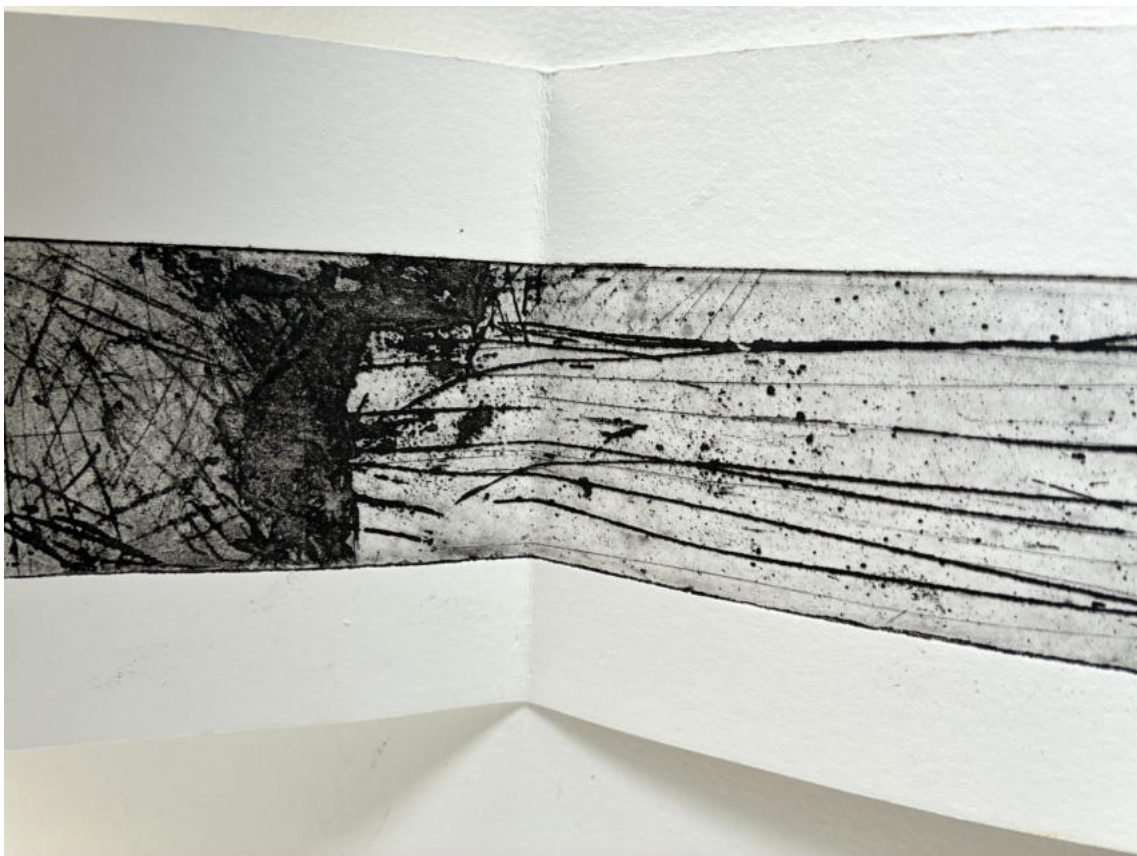
Rad br. 8
akvatinta, rezervaš, suha igla

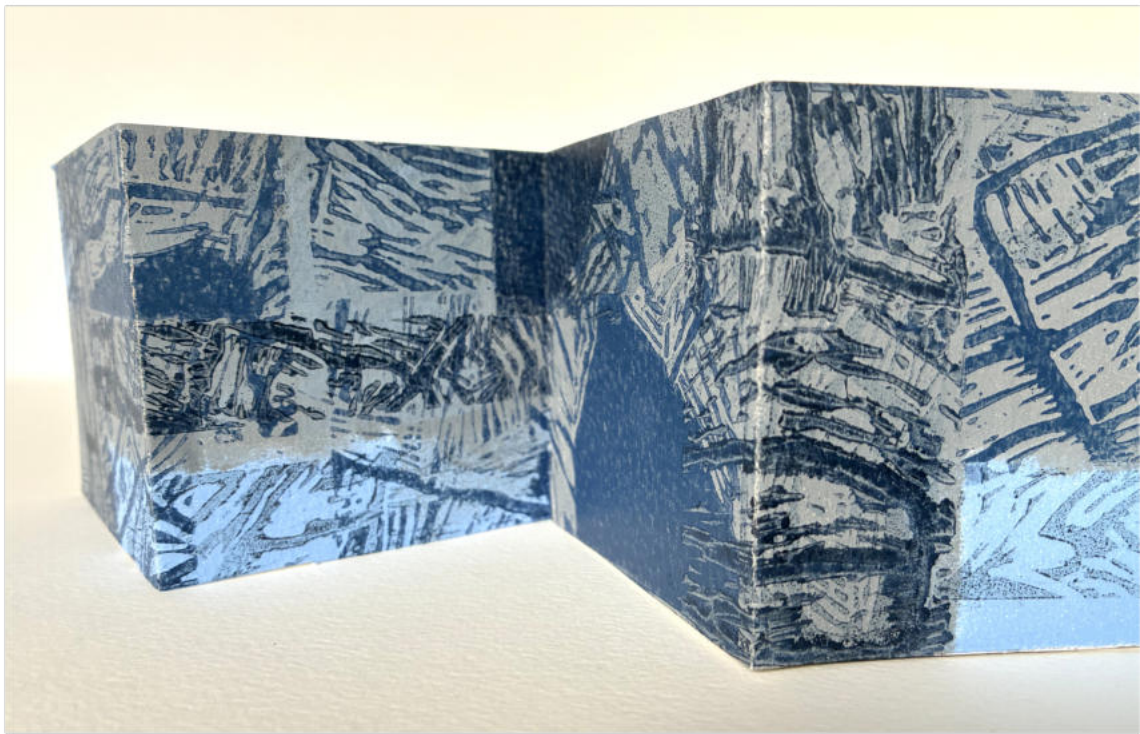
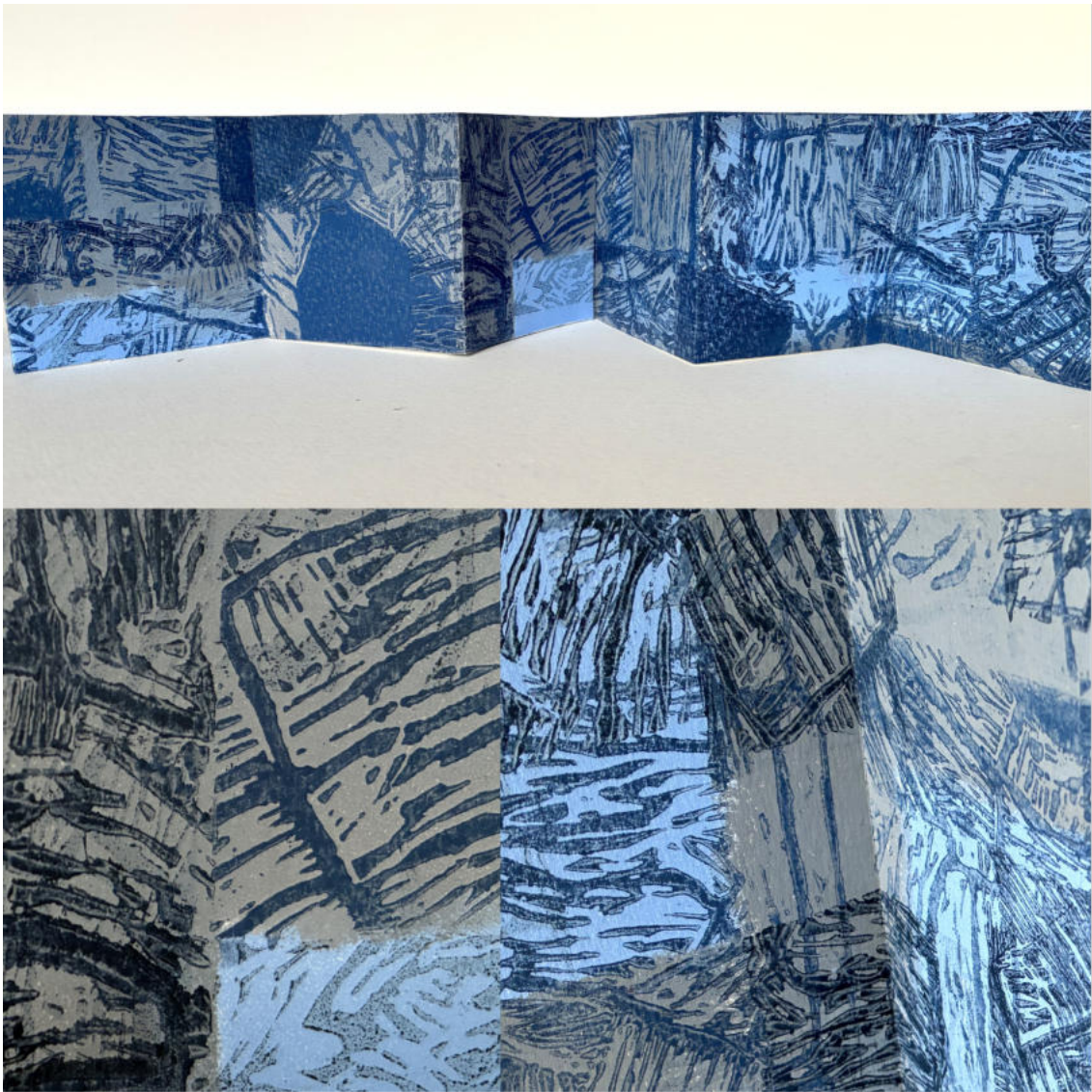

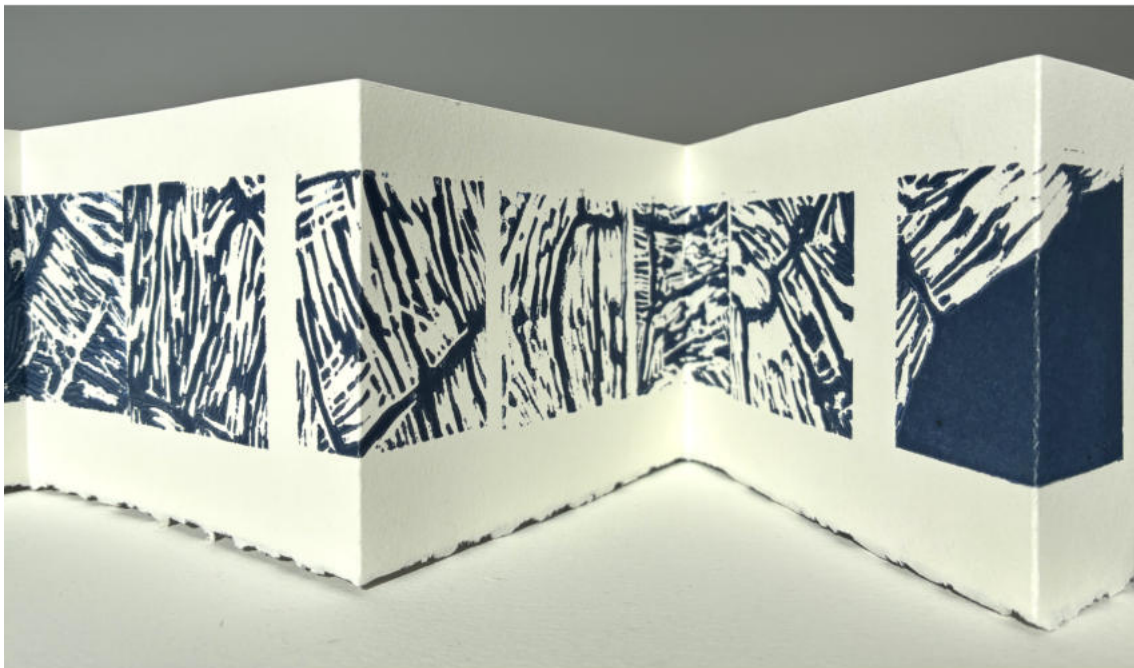

Rad br. 9
akvatinta, rezervaš, suha igla

Rad br. 10
linorez u boji

Rad br. 11
linorez

Svetlana Novaković rođena je u Sisku 24. kolovoza 1966. godine. Završila je Opću gimnaziju u Sisku i Školu primijenjene umjetnosti i dizajna – Odjel za grafiku. Diplomirala je na Pedagoškom fakultetu Sveučilišta u Rijeci i stekla zvanje profesorice vizualnih umjetnosti sa specijalizacijom iz grafike. Godine 2017. obranila je doktorat na temu „Utjecaj inovativnog pristupa obrazovanju na likovno-pedagoški rad odgojitelja predškolske djece“ na Pedagoškom fakultetu Sveučilišta u Kopru u Sloveniji. Od 2008. godine radi na Učiteljskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu na izvođenju sljedećih kolegija: Metodika likovne kulture i Likovna kultura na preddiplomskom sveučilišnom studiju Rani i predškolski odgoj i obrazovanje te Grafika i Istraživanje dječjeg likovnog stvaralaštva na integriranom preddiplomskom i diplomskom sveučilišnom Učiteljskom studiju – Modulu Likovna kultura i Likovna kultura na integriranom preddiplomskom i diplomskom sveučilišnom Učiteljskom studiju. Izvodi nastavu iz dvaju izbornih kolegija: Keramičarska radionica i Grafika. Grafika joj je primarno područje izražavanja. Tijekom godina vlastiti kreativni rad naučio ju je mnogim procesima koje prenosi svojim studentima kroz brojne edukativne aktivnosti. Područje njezina znanstvenog interesa usmjereno je na metodiku likovne kulture, s posebnim naglaskom na poboljšanje kvalitete likovnog obrazovanja i kompetencija studenata, budućih učitelja i odgojitelja.